

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kuten selvityksessäkin todetaan, suoritettujen lukiodiplomien määrään ja oppiaineeseen vaikuttaa vahvasti se, mitä lukiot tarjoavat. On varsin oletettavaa, että lukioissa olisi vahvempaa kiinnostusta myös muiden lukiodiplomeiden suorittamiselle, mikäli se olisi mahdollista.

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukioiden välistä alueellista eriarvoisuutta voidaan osin kaventaa luomalla etäopetusmahdollisuuksia. Erityistehtävälukioilla tulisi olla kehitystyössä vahva rooli. Eri taito- ja taideaineiden diplomien suorittamismahdollisuutta voidaan lisätä kehittämällä yhteistyötä taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa. Olisi luontevaa, että lukiodiplomi olisi suoritettavissa kaikilla yhdeksällä taiteen perusopetuksen taiteen alalla.

Koronapandemian aikana myös taito- ja taideaineiden etäopetus on kehittynyt. Diplomien suorittamisen ei tulisi olla kiinni lukion fyysisistä rajoitteista vaan ratkaisuja pohdittaessa tulisi miettiä erilaisia yhteistyömahdollisuuksia perusopetuksen, vapaan sivistystyön sekä taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Vaikka arvioinnin periaatteiden yhdenvertaisuus on tärkeä näkökulma, myös laadullinen prosessiarviointi on eri alojen luonteen kannalta olennaista. Valtakunnallista koordinaatiota on hyvä kehittää. Taiteen perusopetuksen oppilaitokset ovat hyviä kumppaneita myös tässä. Taiteen perusopetusta antavat alansa koulutetut ammattilaiset, joiden tehtäviin myös arviointi kuuluu.

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomin rinnastaminen ylioppilaskokeessa annettuun näyttöön on kannatettavaa. Se vahvistaa taito- ja taideaineiden asemaa lukiokoulutuksessa sekä jatkokoulutukseen pyrkiessä. Koska kyse on pidemmällä aikavälillä hankitusta osaamisesta, on portfoliotyyppinen kooste luonteva muoto tutkintotilaisuuden sijaan. Arvioinnin yhdenvertaisuus tulee kuitenkin taata valtakunnallisella tasolla.

Mahdollisuus osoittaa osaamistaan taito- ja taideaineissa osana yo-tutkintoa kannustaa sitoutumaan näihin aineisiin ja osoittaa oppilaalle, että hänen mielenkiinnon kohteillaan on tunnustettu arvo. Lukio on usein taitekohta pitkäänkin jatkuneen harrastuneisuuden kohdalla, kun lukio-opinnot edellyttävät paneutumista. Mikäli taito- ja taideaineet saisivat sijan yo-kokeessa, kannustaisi se nuoria jatkamaan oman taiteenalan parissa, tai tarjoaisi mahdollisuuden tutustua uuteen taiteenalaan. Taiteen tekemisen tutkitusti hyvinvointia lisäävät vaikutukset tulisi huomioida myös osana nuorten jaksamista ja kehitystä.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomien nosto osaksi opiskelijavalintaa olisi suositeltavaa. Luovilla aloilla, samoin kuin esimerkiksi opettajankoulutuksen tai sosiaalialan valinnoissa, voisi lukiodiplomeita hyödyntää

esimerkiksi harrastuneisuuspisteiden kautta. Myös taiteen perusopetuksen oppimäärien nykyistä selkeämpi hyödyntäminen opiskelijavalinnoissa olisi suositeltavaa. Sekä yleinen että laaja oppimäärä ovat laajuudeltaan huomattavasti lukiodiplomia laajempia ja osoittavat pitkäjänteistä sitoutumista. Etenkin laajan oppimäärän arvoa olisi syytä opiskelijavalinnoissa nostaa.

Yhteistyö korkeakoulujen kanssa on asiassa tärkeää. Keskustelua ja ymmärrystä taito- ja taideaineiden kautta kertyvästä osaamisesta tulisi lisätä. Taito- ja taideaineiden opiskelu kartuttaa lukuisia taitoja kyseessä olevan taiteenalan osaamisen lisäksi. Tätä osaamista tulisi hyödyntää nykyistä laajemmin myös muiden alojen opintojen perustana.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomien ainevalikoimaa voisi lisätä mm. kohdassa B kuvatun yhteistyöverkoston avulla. Olemassa olevia diplomeita ei tulisi poistaa. Esimerkiksi käsityö on taito- ja taideaineena edelleen tärkeä oppiaine.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemiksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Taito- ja taideaineiden tiiviimpi kytkeminen osaksi lukio-opintoja olisi hyvin tärkeää. Niiden merkitys sekä yksilön että yhteiskunnan tasolla ovat hyvin olennaisia.

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Opetushallitus on luonteva instanssi koordinaattoriksi. On kuitenkin huolehdittava siitä, että Opetushallituksessa on riittävät resurssit ja asiantuntemus kaikkien taito- ja taideaineiden osalta.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomien järjestämiseen velvoittaminen vahvistaisi taito- ja taideaineiden asemaa lukiokoulutuksessa ja kehittäisi lukiodiplomien opetusjärjestelyjä.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kaikkia taito- ja taideaineita pitäisi pystyä kehittämään samanaikaisesti. Taiteen perusopetuksen oppilaitosverkoston avulla ammattitaitoisen opetuksen järjestäminen olisi mahdollista myös muiden taito- ja taideaineiden aloilla.

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kehittäjälukioajatus on kannatettava. On kuitenkin tärkeää kehittää kaikkia taito- ja taideaineita, joten samalla tulee varmistaa, että myös muut taiteenalat saavat omat kehittäjälukionsa. Yhteistyö taiteen perusopetusta antavien tahojen kanssa on olennaista.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä

pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Myös muiden lukiodiplomiaineiden edustajien tulee olla mukana kehitystyössä. Lukiodiplomin suorituksia tehdään usein taiteen perusopetuksen yhteydessä, joten olisi hyvä pohtia mahdollisuutta ottaa taiteen perusopetuksen edustaja mukaan suunnitteluun ja yhteistyöhön.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Menettely nostaa lukiodiplomin sekä taito- ja taideaineiden arvostusta. Samalla lukiodiplomin merkitystä korkeakouluvalinnoissa korostuu.

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö

tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukioiden kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Verkostosta ei pidä unohtaa taiteen perusopetusta antavia tahoja.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yhteistyö korkeakoulujen kanssa on olennaista, jotta muutos palvelee myös oppilaita ja heidän koko opintopolkuaan. Eri koulutusasteiden välistä keskustelua ja yhteistä kehittämistä tulisi lisätä, jotta Suomen koulutusjärjestelmä toimisi saumattomana kokonaisuutena.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

On olennaista lisätä korkeakoulujen kanssa käytävää keskustelua ja rakentaa selkeämpi silta lukio- ja korkeakoulutuksen välille.

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomille on oma kysyntänsä, mutta ei ole perusteita sille, että kotitalouden lukiodiplomi jäisi kokonaan pois vaihtoehtoista.

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Teknologian lukiodiplomia tulee kehittää käsityön lukiodiplomin rinnalla. Käsityön lukiodiplomia ei ole perusteltua jättää pois vaihtoehtoista. Käsityön merkitys ei ole vähentynyt, vaan se kehittää monipuolisesti sellaisia taitoja, kuten luovuus ja ongelmanratkaisukyky, joita työelämässä tarvitaan. Digitaalisena aikana kädentaitojen harjaannuttamisella on erityinen merkityksensä, kun ne eivät kehity arjessa kuten aiemmin.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kehittäjälukioverkosto toimii hyvänä pohjana uusien lukiodiplomien kehittämisessä. Verkostoyhteistyötä on myös kannatettavaa hyödyntää uuden kehittämisessä.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomimuotoinen osaamisen tunnistaminen toimii hyvin taito- ja taideaineissa.

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

-

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

-

Seirala Viivi
Taiteen perusopetusliitto TPO ry